

Hervormde Gemeente De Hoeksteen te IJsselmuiden en Grafhorst

Beleidsplan 2021 – 2023

Dit beleidsplan is voorlopig vastgesteld op 21 januari 2021

De gemeente moet worden gehoord, daarna kan dit Beleidsplan pas definitief worden vastgesteld.

Het “horen” van de gemeente is als gevolg van de corona-maatregelen op dit moment niet goed mogelijk.

Inhoudsopgave

Voorwoord		Pagina	2
Hoofdstuk 1	Kerkenraad	Pagina	3-5
Hoofdstuk 2	Eredienst	Pagina	6-7
Hoofdstuk 3	Pastoraat	Pagina	8- 10
Hoofdstuk 4	Diaconie	Pagina	11-12
Hoofdstuk 5	Catechese	Pagina	13
Hoofdstuk 6	Jeugd-jongerenwerk	Pagina	14-15
Hoofdstuk 7	Missionaire commissie	Pagina	16-17
Hoofdstuk 8	Financiën en beheer	Pagina	18

Voorwoord

Hierbij bieden wij u het Beleidsplan 2021 tot en met 2023 aan. Wij willen een gemeente van Jezus Christus zijn. In de brief aan de Korintiërs (1 Kor. 12) wordt de gemeente beschreven als een lichaam. Elk lichaamsdeel heeft zijn eigen plaats en functie. “Het is juist zo dat er een groot aantal delen is en dat die met elkaar één lichaam vormen. Het oog kan niet tegen de hand zeggen: ‘Ik heb je niet nodig,’ en het hoofd kan dat evenmin tegen de voeten zeggen. Integendeel, juist die delen van het lichaam die het zwakst lijken zijn het meest noodzakelijk. ... Welnu, u bent het lichaam van Christus en ieder van u maakt daar deel van uit. God heeft in de gemeente aan allerlei mensen een plaats gegeven”. Alle onderdelen van de gemeente hebben elkaar nodig. En alle onderdelen samen moeten de goede richting uit gaan. Daarom wordt er een beleidsplan gemaakt, waarin die richting wordt vastgelegd.

Het opstellen van een beleidsplan helpt een kerkenraad bij het maken van weloverwogen keuzes in het kerkenwerk. Hiermee wordt zichtbaar gemaakt waar de gemeente voor staat en voor gaat. Om die reden is het maken van een beleidsplan ook voorgeschreven in de Kerkorde van de PKN. In ordinantie 4-8-6 staat:

De kerkenraad stelt telkens voor een periode van vier jaar een beleidsplan op, na daarover overleg gepleegd te hebben met het college van kerkrentmeesters, het college van diakenen en met alle daarvoor in aanmerking komende organen van de gemeente.

Elk jaar pleegt de kerkenraad met dezelfde colleges en organen overleg over eventuele wijziging van het beleidsplan.

In het laatste gedeelte van ordinantie 4-8-9 staat:

De kerkenraad neemt geen definitieve besluiten met betrekking tot wijziging of vaststelling van het beleidsplan, - de begroting en jaarrekening dan nadat de gemeenteleden in de gelegenheid zijn gesteld hun mening kenbaar te maken.

In dit Beleidsplan 2021 – 2023 is de huidige gang van zaken beschreven en zijn aandachtspunten en beleidsvoornemens voor de toekomst opgenomen. Een beleidsplan is geen doel op zichzelf, maar een middel om als gemeente te groeien in geloof, hoop en liefde.

In het beleidsplan worden acht beleidsvelden behandeld. Voor elk beleidsveld (hoofdstuk) is een standaard indeling aangehouden: inhoud en doelstelling, huidige werkwijze, aandachtspunten en beleidsvoornemens.

Hoofdstuk 1   Kerkenraad

1.1   Inhoud en doelstelling

De kerkenraad is van Christuswege verantwoordelijk voor het beleid van de gemeente en geeft leiding aan het werk, dat binnen de gemeente wordt gedaan.

Wat betreft beleid, zet de kerkenraad de koers uit - en bewaakt deze - die de gemeente wil varen voor de 'opbouw van de gemeente in de wereld' (zie artikel V-2 van de Kerkorde).

De kerkenraad neemt als ambtelijke vergadering alle beslissingen.

Ten aanzien van leiding geven, kunnen de taken van de kerkenraad samengevat worden in twee begrippen: 'ruimte scheppen en 'richting geven'.

'Ruimte scheppen' houdt in het stimuleren van gemeenteleden om hun gaven en talenten in te zetten binnen de gemeente. De gemeente wordt aangemoedigd om in commissies en werkgroepen plannen te bedenken en uit te voeren tot vervulling van de opdracht die Christus aan de gemeente geeft. De kerkenraad zorgt voor een zodanige coördinatie van het werk dat het past binnen het beleid van de gemeente - het 'richting geven'.

De kerkenraad dient oog te houden voor zowel individuele mensen als groepen. Dat houdt in dat er aandacht is voor de onderlinge relaties, voor behoeften, verwachtingen, gevoelens en wensen. Leden van de kerkenraad besteden bijzondere zorg aan het omzien naar elkaar door in de vergaderingen aandacht te schenken aan motivatie, werkdruk en verzwarende omstandigheden. Liefdevolle samenwerking, respect voor elkaar en oog voor de wereld en de mensen buiten de kerkmuren, zijn daarbij onontbeerlijk. Het betekent ook dat de taken, doelstelling en visie van de gemeente niet uit het oog verloren mogen worden.

1.2   Huidige werkwijze

De kerkenraad wordt gevormd door de bij de gemeente dienstdoende predikanten, de ouderlingen en de diakenen.

De kerkenraad is onderverdeeld in:

- drie consistories, ieder bestaande uit een predikant en ouderlingen, verantwoordelijk voor de pastorale aangelegenheden en het opzicht over en omzien naar de gemeenteleden in een deel van de gemeente;
- het college van diakenen, belast met de zorg voor alle diaconale aangelegenheden;
- het college van ouderling- kerkrentmeesters, belast met de zorg voor alle (niet diaconale) financiële en beheers-aangelegenheden;
- de jeugdraad, belast met de zorg voor de jeugd;
- de voorzitter, de scriba en de predikanten;
- de missionaire en de communicatie ouderling.

Het moderamen bestaat uit de voorzitter, de scriba, de predikanten, een afgevaardigde van elk consistorie, de diaconie, de kerkrentmeesters, de jeugdraad, de missionaire ouderling en de communicatie ouderling.

Het moderamen is belast met de dagelijkse leiding, is verantwoordelijk voor de coördinatie van de beleidsvoorbereiding, de voorbereiding van de agenda van de kerkenraadsvergaderingen en de uitvoering van de genomen besluiten.

Het moderamen neemt zelf geen besluiten anders dan in zaken die door de kerkenraad zijn gedelegeerd, tenzij dit in spoedgevallen nodig is, dan wordt achteraf verantwoording aan de kerkenraad afgelegd.

De kerkenraad vergadert in de regel tienmaal per jaar.

De roeping tot het ambt geschiedt van Christuswege. De kerkenraad wordt gekozen door de stemgerechtigde leden van de gemeente. Kerkenraadsleden dienen belijdende leden van de gemeente te zijn.

De kerkenraad laat zich, onder behoud van zijn uiteindelijke verantwoordelijkheid, in zijn arbeid bijstaan o.a. door verschillende commissies van bijstand:

- Missionaire commissie
- Zusterkring (HVD)
- Jeugd- en jongerenwerk
- Commissie Kerk en Israël

Deze doen eenmaal per jaar verslag in de kerkenraad

Commissies uit de kerkenraad organiseren specifieke activiteiten zoals bijvoorbeeld de Vesperdiensten.

De kerkenraad is verantwoordelijk voor de inhoud van de prediking. In kerkenraadsvergaderingen wordt bij gelegenheid teruggekeken op afgelopen diensten.

Als informatiebron en vraagbaak heeft onze gemeente een eigen website. Daar wordt ingegaan op wie wij zijn en waar wij voor staan. Daarnaast staat er veel praktische informatie op over onze gemeente en ons kerkelijk centrum.

De kerkenraad vaardigt afgevaardigden af naar de classis: bij toerbeurt een predikant, diaken, ouderling-kerkrentmeester en/of een ouderling (zie Kerkorde).

1.3. Aandachtspunten

1. Het lidmaatschap van de kerkenraad kan heel verrijkend zijn. Hoewel het de nodige tijd en energie vraagt, krijg je er veel voor terug. Echter om allerlei redenen vraagt het veel moeite om vacatures vervuld te krijgen. Men acht zich niet geschikt of heeft geen tijd.
2. Om te voorkomen dat kandidaat kerkenraadsleden bij herhaling gevraagd worden, is het belangrijk deze lijst actueel te houden.
3. De "pastorale bezoeker" is geen lid van de kerkenraad, maar neemt wel deel aan de vergaderingen van het consistorie. Om voldoende voeling te houden met wat leeft in de wijken, is het maximum aantal pastorale bezoekers gesteld op de helft van het aantal wijkteams in een wijk.
4. Drie maanden na hun aftreden wordt aan de kerkenraadsleden gevraagd om aan te geven, wat ze positief ervaren hebben bij hun werk als kerkenraadslid en wat daarbij ze als belastend hebben ervaren.
5. Onze website wordt door de webmaster en de communicatieouderling actueel gehouden en van een duidelijker structuur voorzien.
6. Voor het begin van het seizoen wordt een Activiteitenboekje gemaakt, waarin alle (op dat moment bekende) activiteiten met datum en toelichting zijn opgenomen;
7. Leden van de kerkenraad schenken in hun contacten met gemeenteleden proactief aandacht aan de mogelijkheden om gemeenteleden met hun gaven en talenten in te zetten voor de opbouw van de gemeente en het omzien naar andere gemeenteleden.
8. De kerkenraad gebruikt het Ledenregistratiesysteem van de Protestantse Kerk (LRP) als ondersteuning in het pastoraat en voor het op een (privacy)veilige manier registreren van informatie uit huisbezoeken.
9. Aan kerkenraadsleden en leden van commissies van bijstand worden proactief cursussen aangeboden.

1.4. Beleidsvoornemens

1. In het kerkelijk jaar 2021-2022 wordt onderzocht of het mogelijk is om de liturgie op de beamer te presenteren en daarmee de liturgie af te schaffen.

2. Vanaf het kerkelijk jaar 2021-2022 wordt een overzichtslijst opgesteld met door de kerkenraad vastgestelde standpunten met de datum van vaststellen en de daarbij vastgestelde datum wanneer het standpunt herzien moet worden.
3. In het kerkelijk jaar 2021-2022 wordt geïnventariseerd voor welke functies taakbeschrijvingen gewenst zijn. Voor die functies waarvoor een taakbeschrijving gewenst is, wordt de aanwezige taakbeschrijving geactualiseerd. Indien er geen taakomschrijving aanwezig is, wordt een taakomschrijving opgesteld. Een overzicht met taakomschrijvingen en de datum van vaststelling en de daarbij vastgestelde datum wanneer de taakomschrijvingen herzien moeten worden.
4. In het kerkelijk jaar 2021-2022 wordt een plan opgesteld voor het gebruik van sociale media voor contact met (jonge) gemeenteleden;
5. Leden van de kerkenraad schenken in hun contacten met gemeenteleden pro-actief aandacht aan de mogelijkheden om gemeenteleden met hun gaven en talenten in te zetten voor de opbouw van de gemeente en het omzien naar andere gemeenteleden;

Hoofdstuk 2   Eredienst

2.1.   Inhoud en doelstelling

De eredienst is het hart van het gemeentelven. Wanneer mensen samenkomen om de eredienst te vieren, gaat het om de ontmoeting met de levende God. Dat samenkomen heeft twee aspecten: enerzijds dat God samenkomen met mensen en anderzijds dat mensen samenkomen met God en met elkaar. Die samenkomst wordt in alle aspecten gekenmerkt door Woord en antwoord, zoals schriftlezing, verkondiging, lezing van de wet of het belijden van het geloof, verootmoediging, lofzang, dienst der gebeden, dienst der barmhartigheid en de bediening van de sacramenten. De verkondiging is centraal onderdeel van de liturgie.

Het woord 'liturgie' wordt gebruikt voor het samenkomen van de gemeente en de viering van haar eredienst, en in engere zin is het de orde en de vorm daarvan. Beide betekenissen lopen in elkaar over, omdat het wezen van de eredienst niet los staat van deze orde, maar zich er in uitdrukt.

De ontmoeting met God kan verschillende vormen hebben: het gaat via ogen en oren, via gevoel en verstand. God heeft bedoeld dat de mens in zijn totaliteit betrokken is bij het heil. Het is dan ook goed te bedenken dat het Woord niet alleen door middel van het gesproken woord tot de gemeente komt, maar ook door muziek, symbolen en rituelen.

2.2.   Huidige werkwijze

Elke zondag worden in de Hoeksteen twee kerkdiensten gehouden, een morgendienst en een avonddienst. Bij Doopdiensten is er ook een middagdienst. Verder zijn er diensten op Eerste- en Tweedekerstdag, Oudejaarsavond, Nieuwjaarsdag, Goede Vrijdag, Tweede Paasdag, Hemelvaartsdag, Tweede Pinksterdag, Bid- en Dankdag. Tijdens de morgendiensten op zondag worden kindernevendiensten gehouden voor kinderen van groep 1 t/m 5.

Viermaal per jaar wordt het Heilig Avondmaal gevierd. Op Goede Vrijdag en drie andere momenten in de morgendienst en een voortgezette viering in de avonddienst. In de avonddienst wordt het Heilig Avondmaal ook gevierd in De Maarlenhof.

Zesmaal per jaar zijn er Doopdiensten .

Één keer per jaar is er een dienst voor Andersbegaafden.

Normaliter wordt op de 4e zondag van de maand in de avonddienst een Jongerendienst gehouden. De diensten worden voorbereid door de Jongerendienstcommissie, in nauwe samenwerking met de voorganger.

In de Liturgie staat de Orde van Dienst die het mogelijk maakt om uit verschillende bundels te zingen. Op verzoek worden huwelijksdiensten en uitvaartdiensten gehouden. De dienstdoende predikant heeft vooraf overleg met de betrokken families over de invulling van de dienst.

Een uitvaartdienst is een korte dienst van Woord en Gebed, voorafgaande aan de begrafenis.

Alle erediensten worden via Internet 'uitgezonden' en zijn voor zieken en ouderen via internet of een set-up box thuis te zien en beluisteren.

Ter bevordering van de onderlinge contacten is er regelmatig de gelegenheid om na de dienst samen koffie te drinken.

2.3 . Middagdienst

De middagdienstcommissie wil elke bijeenkomst richten op een specifieke doelgroep, het thema van de bijeenkomst sluit daarbij aan. De commissie denkt de aandacht van de bezoekers beter vast te kunnen houden door de bijeenkomsten op een andere manier in te vullen, bijvoorbeeld door meer gebruik te maken van de audiovisuele middelen, interactie met de bezoekers, een sketch, vrije volgorde van de liturgie of een pauze. Door middel van koffiedrinken voor de bijeenkomst willen we mensen de gelegenheid geven om met elkaar kennis te kunnen maken zodat ze zich meer thuis voelen in de kerk. Ze willen op diverse manieren (o.a. social media) meer bekendheid geven aan de middagdiensten.

2.4. Aandachtspunten

1. De gemeente moet er zich telkens bewust van zijn, dat de eredienst niet slechts een samenkomst is van mensen, maar een ontmoeting met God.
2. Het verdient overweging de 'gezinsdiensten' met Kerst en Pasen structureel op 2^e Kerstdag en 2^e Paasdag te plaatsen. De diensten op 1^e Kerstdag en 1^e Paasdag zijn dan feestelijke diensten voor de hele gemeente.
3. De 'dienst der offeranden' is voluit onderdeel van de liturgie, maar wordt vaak meer als een pauze ervaren. De muzikale verwerking van de prediking ontgaat veel gemeenteleden.
4. Het is goed de gemeente duidelijk te maken dat ook muziek in de dienst niet op zichzelf staat, maar een bijdrage is aan de liturgie, aan de eredienst.
5. Met bepaalde regelmaat in de dienst verwijzen/uitleggen naar bepaalde symboliek van bv: Votum en Groet, Paaskaars, Collecte na de preek, Zegen en de symboliek van het kerkgebouw {achthoekig gebouw, glas in lood ramen en lichtinval achter de kansel}.

2.5. Beleidsvoornemens

1. Relatief minder bekende doelen voor diaconale collecten worden via de beamer zichtbaar gemaakt.
2. De voorbereidingsdienst voor het Heilig Avondmaal dient een eenheid te vormen in prediking en liedkeuze met het Heilig Avondmaal. Bijvoorbeeld door dezelfde predikant te laten voorgaan en een zelfde Schriftgedeelte in voorbereiding en viering te hebben.
3. De serie preken over een bepaald Bijbelboek zijn door veel gemeenteleden positief ervaren. Vooral de avonddiensten en zgn. "leerdiensten" zijn heel geschikt voor een serie preken over hetzelfde onderwerp of Bijbelboek. Aan te bevelen is daar vroegtijdig in de jaarplanning rekening mee te houden..
4. Met bepaalde regelmaat in de dienst verwijzen/uitleggen naar bepaalde symboliek van bv: Votum en Groet, Paaskaars, Collecte na de preek, Zegen en de symboliek van het kerkgebouw {achthoekig gebouw, glas in lood ramen en lichtinval achter de kansel}.

Hoofdstuk 3   Pastoraat

3.1. Inhoud en doelstelling

Pastoraat is het geestelijk, kerkelijk en maatschappelijk omzien naar gemeenteleden. Dit krijgt vorm binnen de activiteiten genoemd in onderstaande huidige werkwijze.

Het doel van het pastoraat is de leden te betrekken bij de kerk en bij elkaar en om te zien naar elkaar. Deze betrokkenheid doet mensen meedenken, actie ondernemen en verantwoordelijkheid dragen.

De gemeente is het lichaam van Christus waarbij ieder lid de ander nodig heeft. In het pastoraat dient tot uiting te komen dat we in de gemeente, door en vanuit de liefde van God zorgdragen voor het geestelijk welzijn van elkaar. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de gehele gemeente. Pastorale zorg is een roeping van de gemeenteleden ten opzichte van elkaar, tegelijkertijd is zij een bijzondere roeping voor predikanten, ouderlingen en kerkelijk werkers.

De basis voor het pastoraat is de opdracht die Jezus ons gaf: "Mijn gebod is dat jullie elkaar liefhebben zoals Ik jullie heb liefgehad" (Joh. 15:12).

3.2. Huidige werkwijze

3.2.1 Huisbezoek

Elke wijkouderling heeft een wijk bestaande uit circa 40 à 45 pastorale eenheden. Alle pastorale eenheden krijgen minimaal eenmaal per twee jaar bezoek.

De wijkouderling komt in de eerste plaats om te horen hoe het met de desbetreffende gemeenteleden gaat, in het huiselijk-, in het maatschappelijk- en in het kerkelijk- en geestelijk- leven. Ook vraagt hij/zij naar de talenten van de leden om eventueel in te zetten voor de kerk.

3.2.2 Wijkdame/broeder

Aan iedere wijkouderling is een wijkdame/broeder toegevoegd. De wijkdame/broeder werkt nauw samen met de ouderling. Zij hebben een 'antennefunctie' in de wijk.

Zij houden zich in afstemming met de ouderling bezig met:

- bezoek nieuw ingekomen leden in de gemeente
- ziekenbezoek (ook na terugkeer uit het ziekenhuis)
- bezoek ouderen
- bezorgen van doopkaarten
- voorbereiding van de wijkontmoeting in samenwerking met de wijkouderling en de wijkdiaken

3.2.3 Wijkontmoeting/Contactbijeenkomsten

In een groeiende gemeente is het van groot belang, dat gemeenteleden niet ondergaan in de massaliteit van de gemeente. Het is voor alle gemeenteleden belangrijk een aantal medegemeenteleden goed te kennen, ook in geestelijke zin. Dat kan bijvoorbeeld heel goed door deel te nemen aan één van de vele Groeigroepen.

Waar nodig organiseert de wijkouderling, samen met de wijkdame/broeder en de wijkdiaken, wijkontmoetingen. De wijze waarop kan passend voor de wijk(en) worden. Soms is dit gekoppeld aan een thema en wordt dit gehouden na een korte avondkerkdienst bij gastgezinnen in de diverse wijken.

3.2.4 Consistorievergadering

De wijkouderlingen, de pastorale bezoekers en de predikanten komen in de regel vier keer per jaar bijeen in hun eigen zogenaamde consistorievergaderingen. De eerste vergadering van het kalenderjaar is een gezamenlijke consistorie van de 3 wijken met een afvaardiging van de jeugdraad. In deze vergaderingen worden de verrichte werkzaamheden geëvalueerd, worden er ervaringen uitgewisseld en vind er bezinning op het pastoraat plaats. Bovenop deze vier bijeenkomsten is er een vijfde bijeenkomst (de eerste na de vakanties), waarin alle predikanten, wijkouderlingen, de pastorale bezoekers en de zusters van de zusterkring (HVD) bij elkaar komen.

3.2.5 Dooppastoraat

Voor het dooppastoraat bestaan verschillende vormen:

- Samenkomst op een avond van alle ouders, die hun kinderen hebben aangemeld voor de bediening van de Heilige Doop, samen met de dienstdoende predikant en de ouderling van dienst. Tijdens het gesprek komt de essentie van en motivatie voor de bediening van de Heilige Doop ter sprake.
- In het kader van het "Dooptraject" wordt een aantal keren bijzondere aandacht gegeven aan de doop. Gedoopte kinderen worden een aantal jaren na hun doop uitgenodigd in de kerkdienst, waarbij zij worden herinnerd aan hun doop en wat dat voor hen betekent;
- In het kader van het "Dooptraject" worden ter toerusting van ouders (en soms kinderen) gespreksavonden over geloofsopvoeding allerlei actuele thema's besproken (bijv. hoe ga je om met ...?). Deze avonden worden verzorgd door de eigen predikanten, de jeugdwerkleider of een externe spreker.

Ook in andere verbanden zal de gemeente betrokken worden bij de doop:

- In de doopdienst belooft de gemeente de medewerking bij de geloofsopvoeding van de kinderen;
- in de (belijdenis en huwelijks)catechese wordt de Heilige Doop besproken;

3.2.6 Ouderenbezoek

De ouderen in de gemeente worden regulier bezocht door de wijkouderling. Daarnaast worden de ouderen rond hun verjaardag bezocht door de predikant.

Ook worden de ouderen bezocht door de leden van de zusterkring (HVD) en eventueel in afstemming met de HVD door de wijkdame/broeder. Voor ouderen en alleenstaanden worden door de zusterkring voor Kerst en Pasen en op enkele andere momenten in het jaar ontmoetings-(mid)dagen georganiseerd.

3.2.7 Ziekenbezoek

Bezoek in de ziekenhuizen en verpleeghuizen wordt gedaan door de predikanten. Desgevraagd kunnen ook de wijkouderling en de wijkdame/broeder hierbij betrokken worden. Op verzoek van gemeenteleden kan er ziekenzalving plaatsvinden door de predikant, waar de ouderling desgewenst ook bij aanwezig kan zijn.

3.2.8 Bezoek nieuw ingekomen leden

Na afronding van de inschrijvingsprocedure en vermelding in het Contactblad wordt het nieuw ingekomen lid bezocht door de wijkouderling/pastoraal bezoeker en/of wijkdame/broeder.

3.2.9 Pastoraat bij vreugde

De predikanten onderhouden pastorale contacten rondom geboorte, huwelijk en jubileum. Ook de ouderling/pastoraal bezoeker en wijkdame/broeder zijn hierbij betrokken.

3.2.10 Crisispastoraat

Gemeenteleden die zich in een crisissituatie bevinden worden bezocht door de predikant. De ouderling wordt op de hoogte gehouden.

Als onderdeel van rouwverwerking wordt op de laatste zondag van het kerkelijk jaar een herdenkingsdienst gehouden. De uitnodigingen hiervoor worden door de wijkouderlingen bij de betrokkenen gebracht. In die dienst kan ieder, die dat wenst, een kaars voor hun overleden geliefden aansteken, ook als die al een aantal jaren geleden zijn overleden.

3.2.11 Jongerenpastoraat

Het jongerenpastoraat is, evenals de gehele pastorale zorg in de gemeente, een taak van het consistorie (ouderlingen en predikanten). Een deel van het jongerenpastoraat wordt behartigd door de wijkouderlingen, een ander deel door de jeugdouderlingen en jeugdwerkleider.

De wijkouderling betreft de kinderen en jongeren in de gezinnen van de wijk bij de huisbezoeken en legt contact met hen. Verder spreekt de wijkouderling met de ouders over de kinderen en jongeren. De jeugdouderlingen en jeugdwerkleider maken in het jongerenpastoraat duidelijk aan alle jongeren van de gemeente, dat er in de gemeente naar hen persoonlijk wordt omgezien. Verder richt zich hun aandacht in het bijzonder op die jongeren die dreigen te vervreemden van de gemeente.

3.3. Aandachtspunten

1. Inzicht krijgen in de mate van betrokkenheid of juist gebrek aan betrokkenheid van gemeenteleden en hierop nieuw beleid bepalen. Dit zou kunnen door een vastlegging te maken in een totaalbestand per persoon/gezin van o.a. uitgevoerde taken voor de kerk, wel of niet huisbezoek en dit bij te houden.
2. Inzicht krijgen in wie, wanneer gemeenteleden bezoeken met als doel dat gemeenteleden niet vergeten worden, maar ook niet overlopen worden. Het structureel invoeren en bijhouden in LRP zal dit oplossen.
3. Doelgroepen pastoraat (jongeren/ouderen/mensen met beperking) op de agenda van de consistorievergadering.
4. bij uitschrijvingen (anders dan door verhuizing) vindt zo mogelijk gesprek plaats tussen wijkouderling en het vertrekkende lid, om inzicht te verkrijgen in redenen van afhakende leden. De uitkomsten hiervan moeten inzichtelijk gemaakt worden. Hiervoor is een formulier ontwikkeld als leidraad voor het gesprek en als basis voor een uniforme vastlegging.
5. In het pastoraat moet aandacht/inzicht komen voor jonge gezinnen en hoe daar de geloofsoverdracht plaatsvindt. Hulp en geschikt materiaal daarbij aanbieden.
6. De gemeenteavonden worden niet altijd goed bezocht.

3.4. Beleidsvoornemens

1. Het activeren van de (wijk)ontmoetingen, daar waar dit binnen de wijken niet van de grond komt. Behoeften aan vorm en inhoud van de wijkontmoetingen per wijk peilen. Een vorm kan zijn de thema-avonden per wijk na een korte inleidende kerkdienst.
2. In het kerkelijk jaar 2021-2022 een vorm bedenken waar jongeren een vraag kwijt kunnen.
3. Plaatsen van een brievenbus, waar kinderen op een briefje hun vragen kunnen stellen of het openen van een mailbox voor vragen.
4. In het kerkelijk jaar 2021-2022 invoeren van een chat-uurtje voor tieners.
5. In het kerkelijk jaar 2021-2022 het welkomstpakket voor nieuw ingekomenen uitbreiden met meer informatie, onder andere over activiteiten in de gemeente.
6. Nadenken over andere vorm of invulling van gemeenteavonden, bijvoorbeeld met jong en oud, naar elkaar luisteren, open vragen of stellingen, in groepjes met een gespreksleider. Ook om mee te denken over thema's waar de kerkenraad of de gemeente mee te maken heeft.

Hoofdstuk 4   Diaconie

4.1. Inhoud en doelstelling

De oorsprong van het diaconaat ligt in de geschiedenis van het volk Israel. In die geschiedenis spelen de thema's gerechtigheid, barmhartigheid en omzien naar de zwakken en armen een belangrijke rol. In het nieuwe testament zegt onze Heere Jezus dat we moeten dienen, dat zien we in de eerste gemeente verder uitgewerkt. Voor de zorg aan de armen werden diakenen aangesteld.

Diakenen zijn verantwoordelijk voor de dienst van de barmhartigheid en de gerechtigheid in de kerk en in de wereld. Dit krijgt vorm in delen, helpen en getuigen van de gerechtigheid van God, in navolging van Jezus Christus. Oog en oor hebben voor de nood van mensen. Daadwerkelijk iets aan deze nood doen.

Daarnaast kennen de diakenen hun ambtelijke taken: de dienst bij het avondmaal en de inzameling van de collectes en het uitdelen van de opbrengst hiervan.

De diaconale taak behoort tot het wezen van de kerk. De grondhouding ervan is: er zijn voor de ander, de naaste in nood. Deze grondhouding moeten wij als gemeente en individuele leden daarvan uitstralen.

4.2. Huidige werkwijze.

We onderscheiden de volgende deelterreinen in het werk van de diaconie.

1. Diaconaal werk dichtbij (verricht in de eigen gemeente, in de directe omgeving en in Nederland):
  - Nooddiaconaat / behandelen van hulpaanvragen;
  - Jeugddiaconaat;
  - Auto-ophaaldienst;
  - Radio-uitzendingen via RTV IJsselmond;
  - Kerk-tv: opname en uitzenden van de diensten;
  - Radio IJsselmond;
  - Bloemengroet;
  - Fruitmanden verzorgen op Dankdag;
  - Verzorgen van kerstpakketten;
  - Diaconale vriendendienst
  - Zomergasten
  - Inzamelingen voor de voedselbank.
2. Diaconaal werk wereldwijd (buiten Nederland)
  - Behandelen van hulpaanvragen;
  - Jongerenproject Oekraïne;
  - Seniorenproject Hongarije;
  - 21+ Project (2021 Sierra Leone)
  - Steun aan het werk van Liza van der Linde;
  - Project van kindernevendienst, clubs en catechisatie.
3. Ambtelijke taken
  - Deelnemen aan het werk van de kerkenraad;
  - Liturgische taken (collecteren, avondmaal in de kerk en in de "Maarlenhof");
  - Informatie verstrekken over bepaalde collectes;
  - Opstellen collecte rooster;
  - Bezoeken van bijeenkomsten met diaconaal karakter.
4. Organen van bijstand

De zusterkring "Hervormde Vrouwendienst" (HVD). De HVD verzorgt bezoekwerk aan ouderen en organiseert middagen voor ouderen en alleen gaanden.

Kerk en keuken (gezamenlijke maaltijden/ontmoetingen organiseren voor alleen gaanden en andere belangstellenden)

4.3. Aandachtspunten

Omzien naar elkaar is een kernfunctie van de christelijke gemeente. De diaconie probeert via projecten de diaconale betrokkenheid van onze gemeente te vergroten.

4.4. Beleidsvoornemens

Naast het blijven uitvoeren van de huidige werkwijzen, wil de diaconie aan de onderstaande punten extra aandacht geven:

1. Collectes met speciale doelen meer onder de aandacht brengen;
2. Inzameling voor diaconale projecten, waar leden van de eigen gemeente bij betrokken zijn;

Hoofdstuk 5 Catechese

5.1. Inhoud en doelstelling

De basis voor de catechese vinden we in de Bijbel: *“Houd de geboden die ik u vandaag opleg steeds in gedachten. Prent ze uw kinderen in en spreek er steeds over, thuis en onderweg, als u naar bed gaat en als u opstaat”* (Deut. 6:6). De doelstelling voor de catechese is:

Het onderwijzen van de jeugd in onze gemeente door het aanbieden van een vloeiende en doordachte methode van catechetisch onderwijs om op die manier jongeren bekend en vertrouwd te maken met Jezus Christus en hen te leren leven naar Zijn bedoelingen.

5.2. Huidige werkwijze

Momenteel wordt er gewerkt met verschillende methodes door verschillende catecheten voor verschillende leeftijdsgroepen. We kennen de volgende vormen van catechese in de Hoeksteen:

- Basiscatechese voor kinderen van 11/12 jaar (groep 7 en 8 van het basisonderwijs). Er zijn twaalf contactmomenten per jaar zes voor en zes na Oud en Nieuw.
- Huiscatechese aangeboden voor kinderen van 12-14 jaar. De catecheten zijn (ouder)paren. Zij ontvangen toerusting van de jongerenwerker. Er zijn dertien contactmomenten per jaar, zeven voor en zes na Oud en Nieuw.
- Groeps catechese is er voor kinderen van 15 en 16 jaar. De catecheten zijn de jeugdwerkleider en een predikant. Er zijn twaalf contactmomenten per jaar, zes voor en zes na Oud en Nieuw.
- Groeps catechese is er voor jongeren van 16 t/m 19 jaar. De catecheten zijn de jeugdwerkleider en een predikant. Er zijn elf contactmomenten per jaar, vijf voor en zes na Oud en Nieuw.
- Catechese 20+: Voor jongeren, die vragen hebben over het geloof in Jezus Christus en daar over willen praten en nadenken. Er zijn tien avonden, vijf voor en vijf na Oud en Nieuw
- Belijdeniscatechese. De predikanten wisselen elkaar per jaar af in het geven van de belijdeniscatechese.
- Huwelijks catechese gegeven door de predikanten naar behoefde.
- Catechese voor ‘anders begaafden’ (Interkerkelijk in ‘de Zaaier’)

De catechese wordt elk jaar afgesloten met een afsluiting voor de huiscatechese en een afsluitende activiteit voor de groeps catechese.

5.3. Aandachtspunten

1. Er is behoefte aan het gebruik van eigentijdse middelen en methode.
2. Ouders ervan bewust maken wat hun taak is bij de geloofsopvoeding.
3. Meer aandacht besteden aan de catechese in de jongerendienst voorafgaand aan de inschrijving.

5.4. Beleidsvoornemens

1. In het kerkelijk jaar 2021-2022 wordt onderzocht of een consistent catechese plan opgesteld kan worden waarbij coaching van de catecheten en faciliteren van catechesemateriaal onderdeel zijn.
2. In het kerkelijk jaar 2021-2022 uitbreiden van de catechesecommissie met twee gemeenteleden en een kerkenraadslid
3. In het kerkelijk jaar 2021-2022 onderzoeken wat de behoefte is aan catechese voor mensen die er in de week niet zijn.
4. Het ontwikkelen en uitbouwen van de catechese voor specifieke doelgroepen zoals daar zijn: doopouders en jonge ouders.
5. In het kerkelijk jaar 2021-2022 onderzoeken of er behoefte is aan een verkorte (belijdenis)catechese voor ouderen die wel aan het avondmaal gaan, maar nog geen belijdenis hebben gedaan.

Hoofdstuk 6 Jeugd- en jongerenwerk

De visie van het jeugdwerk is: “Jongeren bekend en vertrouwd maken met Jezus Christus”. Door relatiegericht te werken en programma’s zoveel mogelijk in een vloeiend traject op elkaar aan te laten sluiten geven we hier vorm aan. Bij alle activiteiten is er ruimte voor geloof en gezelligheid, maar wel steeds in een andere verhouding. We vinden het belangrijk om betrokken te zijn met elkaar, zowel met mensen binnen de kerk als met mensen buiten de kerk. Het jeugdwerk wordt gecoördineerd en aangestuurd door de Jeugdraad. In de Jeugdraad zitten vier jeugdouderlingen, een jeugddiaken, een kerkrentmeester, een secretaris en de jeugdwerker (als betaalde kracht). Gedurende het seizoen zijn er voor de jeugd verschillende activiteiten.

6.1. Inhoud en doelstelling

De jeugd heeft de toekomst. En als de kerk dan de jeugd heeft....

Jongeren zijn een geweldig potentieel voor de gemeente van Christus, die genoemd wordt in I Petrus 2:9: *“een uitverkoren geslacht, een koninkrijk van priesters, een heilige natie, een volk dat God zich verworven heeft om de grote daden te verkondigen van hem die u uit de duisternis heeft geroepen naar zijn wonderbaarlijke licht”*. De gemeente heeft ook de opdracht om de jeugd te vormen en te onderwijzen: *“Houd de geboden die ik u vandaag opleg steeds in gedachten. Prent ze uw kinderen in en spreek er steeds over, thuis en onderweg, als u naar bed gaat en als u opstaat”* (Deut. 6:6).

Een visie op het jeugdwerk leidt tot doelstellingen. De visie van de jeugdraad op het jeugdwerk is:

- Het jeugdwerk is geïntegreerd in het geheel van het gemeentelven.
- Het jeugdwerk gaat uit van relatiegericht werken.
- Het jeugdwerk bestaat uit verschillende vormen waarin jongeren het contact met de gemeente behouden.
- Het jeugdwerk biedt de mogelijkheid om op vloeiende wijze een traject te doorlopen als voorbereiding op het doen van openbare geloofsbelijdenis.
- Jongeren worden gemotiveerd zich in te zetten voor Jezus Christus en Zijn gemeente.

Doelstelling:

De jeugdraad is het sturende en coördinerende orgaan achter het jeugdwerk in de Hoeksteen en een orgaan van bijstand van de kerkenraad.

De doelstelling van de jeugdraad met betrekking tot het jeugdwerk is tweeledig:

1. jongeren bekend en vertrouwd maken met Jezus Christus en hen te leren leven naar Zijn bedoelingen;
2. het aanbieden van een vloeiend verlopend traject in activiteiten (ontspannend en onderwijzend) aan de jeugd als voorbereiding op het doen van openbare geloofsbelijdenis middels het principe van relatiegericht werken.

We zoeken hiervoor naar vormen van jeugdwerk waarbij jongeren het contact met de gemeente niet verliezen en zich thuis voelen in de gemeente. Relatiegericht werken is hierbij de achterliggende gedachte. Dit houdt in dat de leiding probeert om relaties aan te gaan met de jongeren. Niet slechts een programma draaien, maar daadwerkelijk interesse hebben in de leefwereld van de jongeren. Als jongeren elkaar kunnen ontmoeten binnen de gemeente, vergroot dit de kans dat jongeren zich later gaan inzetten in de gemeente.

We willen feeling houden met de jeugd zodat we weten wat er leeft binnen de verschillende groepen jongeren. Doordat de jongerencultuur snel verandert, is er behoefte aan een voortdurende bezinning. Vandaar ook dat het nodig is jaarlijks het jeugdbeleidsplan/werkplan ter hand te nemen en dit waar nodig bij te stellen.

6.2. Huidige werkwijze

De jeugdraad vergadert 10 x per jaar en kan verder samengeroepen worden op elk gewenst moment. De leden van de jeugdraad ondersteunen de verschillende geledingen en adviseren/stimuleren en

coördineren de leiding van de verschillende vormen van jeugdwerk. *(De taken van de verschillende leden zijn verdeeld zoals genoemd in de functieomschrijvingen in het werkplan zijn opgenomen.*

In de jeugdraad hebben de volgende personen zitting:

5 jeugdouders, 1 jeugddiakonen, 1 kerkrentmeester, 1 secretaris en 1 jeugdwerker.

De jeugdraad is verantwoordelijk voor het werven van vrijwilligers voor de verschillende geledingen.

De leden van de jeugdraad onderhouden regelmatig contact met de verschillende geledingen door het bezoeken van hun vergaderingen/evaluatiemomenten en het zo nu en dan bezoeken van de aangeboden activiteiten binnen het jeugdwerk. Suggesties, heroriëntatie, signalering van knelpunten, aanbevelingen worden besproken in de jeugdraad en daarna teruggekoppeld aan de betrokken geledingen.

Jongerenpastoraat

Het jongerenpastoraat krijgt gestalte binnen de verschillende geledingen en vindt haar basis in het relatiegericht werken. Dit onderdeel is verder uitgewerkt in het jeugdwerkplan. Voor meer informatie hierover verwijzen wij u dan ook hiernaar door.

6.3. Aandachtspunten

1. Gemeentelieden betrekken bij het jeugdwerk en catechese.
2. Het werven van vrijwilligers. Dit blijkt toch altijd weer problematisch te zijn.
3. Aandacht voor het gebrek aan Bijbelse kennis (hart en hoofd) bij de jeugd.
4. Begrip voor de eigen plek van de jeugd en voor het zoeken naar eigentijdse vormen binnen het geheel van het gemeentelieven.
5. De predikant kan deelnemen als adviseur van de jeugdraad (geen vast lid).

6.4. Beleidsvoornemens

1. In het kerkelijk jaar 2021-2022 zoeken naar nieuwe vormen in de eredienst (waarin de jeugd zich thuis betrokken voelt en zich betrokken weet bij de gemeente).
2. Het zoeken naar nieuwe methodes voor clubs en catechese die aansluiten bij de belevingswereld. Een duidelijk waarneembare groei bij de jeugd in kennis (van hart en hoofd) in een voor hun geschikte vorm. Deze groei uit zich in betrokkenheid bij het kerkelijk werk in de gemeente.
3. In het kerkelijk jaar 2021-2022 ontwikkelen van het jeugddiaconaat.

Hoofdstuk 7   Missionaire commissie

7.1. Inhoud en Doelstelling

Het is het gebed en verlangen van de missionaire commissie dat ieder gemeentelid, jong en oud, mag groeien in geloof en verlangen om Jezus Christus te volgen en door Gods Geest in de opdracht om getuige te zijn van Jezus Christus. Dat ieder lid zo in woord en daad betrokken zal zijn bij de verkondiging van het Evangelie en zo in woord en daad bij de zending aan onze naaste dichtbij en verder weg. Het kerndoel is: Mensen bij Jezus brengen, zowel binnen de kerk als daarbuiten!

De drie kerngebieden zijn:

- ❖ In de gemeente – Discipelschap
- ❖ In onze omgeving – Missionaire levensstijl
- ❖ Wereldwijd – ondersteuning

De Missionaire Commissie is een zelfstandig orgaan van bijstand van de kerkenraad. De commissie geeft vorm aan de opdracht die Jezus gaf: Gaat de wereld in en verkondigt mijn boodschap.

De commissie heeft als doel het informeren en stimuleren van de gemeente om aan de zendingsopdracht vorm en inhoud te geven, het verwerven van fondsen en het ondersteunen van zendingsmedewerkers en zending- en/of evangelisatieprojecten, -organisaties en activiteiten.

7.2. Huidige werkwijze

De missionaire commissie is betrokken bij een reeks projecten in verschillende rollen; adviserend, toerustend, actief organiserend en financieel ondersteunend. Hieronder volgt een uiteenzetting van de verschillende functies en de projecten/taken die daarbij horen.

De missionaire commissie geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de kerkenraad over missionaire zaken binnen en buiten de gemeente.

De commissie faciliteert avonden, cursussen of anderszins educatieve bijeenkomsten om medewerkers van de commissie als wel gemeenteleden toe te rusten op missionair gebied. Zendingswerkers en/of sprekers uit het zendings- en evangelisatiewerk worden uitgenodigd om presentaties te geven.

- Jaarlijks wordt een voedselpakkettenactie opzet voor Dorcas.
- Er vinden inzamelingen plaats ten behoeve van de commissie: postzegels, kaarten en cartridges.
- Er wordt kleding ingezameld voor Zending over Grenzen.
- Tweemaal per jaar wordt een welkomstdienst georganiseerd.
- Tijdens feestdagen worden bladen uitgedeeld ter verspreiding door gemeenteleden.
- Rozen-actie
- Kerstwandeling
- De commissie neemt deel aan missionaire activiteiten in IJsselmuiden (bijv. Vakantiebijbelweek, Midwintermarkt, Vakantiebijbelweek) en werkt daarbij nauw samen met andere gemeenten.

Financieel ondersteunende rol.

- De commissie levert een bijdrage aan de zendingsquota.
- Er worden collectes georganiseerd voor specifieke acties; deze worden gecommuniceerd naar de gemeente via het contactblad.
- Opbrengsten van de zendingsbussen worden besteed aan zendings- en evangelisatieprojecten, -organisaties en activiteiten.
- Jaarlijks wordt een missionair project uitgekozen dat financieel wordt ondersteund met opbrengsten via de kindernevendiensten en kinderclubs.

7.3. Aandachtspunten

De kern van een missionaire gemeente is dat alle gemeenteleden hun taak oppakken om het Woord door te geven met de gave die ze van de Heer hebben gekregen. De missionaire gedrevenheid om mensen tot Jezus te brengen of hun relatie met Hem verder te verdiepen zou het hele gemeente-zijn moeten doortrekken. Door dichterbij de gemeente te komen kan de Missionaire Commissie wellicht een breder werkveld bedienen.

7.4. Beleidsvoornemens

1. Continueren van de bestaande activiteiten.
2. In het kerkelijk jaar 2021-2022 intensiveren van de communicatie met de gemeente door middel van het contactblad, weekinfo's, nieuwsbrieven en dergelijke.
3. In het kerkelijk jaar 2021-2022 het ontwikkelen en bijhouden van een informatieverstrekende en stimulerende webpagina betreffende de activiteiten van de commissie.
4. In het kerkelijk jaar 2021-2022 uitbreiding van activiteiten ter stimulatie van gemeenteleden om missionair betrokken en actief te zijn uitbreiding van activiteiten ter stimulatie van gemeenteleden om missionair betrokken en actief te zijn.
5. Uitbreiding van activiteiten om het missionair en uitnodigend karakter van de gemeente uit te stralen, o.a. commissie van ontvangst, bloemengroet voor zieken/alleenstaanden die niet verbonden zijn aan een kerkelijke gemeente, etc.
6. Acties ontwikkelen om fondsen te werven en tegelijkertijd aandacht te krijgen voor het werk van de commissie, bijvoorbeeld een rommelmarkt.
7. Intensiveren van samenwerking en afstemming van zendings- en evangelisatieactiviteiten met gemeenten binnen en buiten het PKN verband in Groot IJsselmuiden (o.a. paasactie, etc).
8. Intensiveren van communicatie tussen de verschillende werkers op missionair terrein binnen de gemeente.
9. Coördinatie van missionaire activiteiten en gezamenlijk beleid voeren op missionair gebied.
10. Meer laagdrempelige activiteiten organiseren voor niet-gelovigen, bijv. algemeen debat, film, concert, enz. om van daaruit mensen wellicht te bereiken met het geloof.

Hoofdstuk 8 Financiën en beheer

8.1 Inhoud en doelstelling

Het college van kerkrentmeesters voert namens de kerkenraad het beheer over de financiële middelen van de gemeente, met uitzondering van diaconale aangelegenheden. Beheer houdt in het zorgdragen voor de stoffelijke belangen van de gemeente, waarin we God als Schepper van alle dingen erkennen. De middelen die nodig zijn voor het instand houden van het pastoraat en de eredienst, gebouwen en alle andere in dit plan genoemde zaken ontvangen we in Zijn naam. De leden van het college van kerkrentmeesters zijn bevestigd als ouderling en maken deel uit van de kerkenraad.

8.2 Huidige werkwijze

De leden van het college hebben de taak om de materiële en financiële voorwaarden voor het leven en werken van de gemeente te scheppen en onderhouden. Dit gebeurt onder andere door:

- het werven van levend geld;
- het opstellen van de jaarlijkse begrotingen, meerjarenbegroting en jaarrekeningen;
- het beheren van de roerende en onroerende zaken van de gemeente;
- het beheren van de financiën van de gemeente;
- het verzorgen van het personeelsbeleid en het fungeren als werkgever;
- het bijhouden van de registers van de gemeente, het doopboek, het belijdenisboek en het huwelijksregister;
- het aanstellen van een of meer personen, die de zorgtaak op zich nemen voor het orgel;
- het beheren van de archieven van de gemeente.

Het college van kerkrentmeesters blijft bij het beheren van en beschikken over de aan hem toevertrouwde vermogensrechtelijke aangelegenheden binnen de grenzen van het door de kerkenraad vastgestelde beleidsplan en van de door de kerkenraad vastgestelde begroting.

8.3 Aandachtspunten

1. In de periode 2011 – 2017 was de verwachting dat de kerkelijke bijdrage flink zou stijgen, deels door een sterke ledengroei, deels door een verhoogde bijdrage. Helaas is deze stijging uitgebleven. Daarnaast is het ledental in 2018 gaan krimpen van 3074 naar minder dan 3000 begin 2021.
2. Een punt van zorg zijn de collecte-opbrengsten. De laatste jaren is sprake van een dalende trend
3. Het opstellen en uitvoeren van een onderhoudsbeheersplan.
4. De kosten van het onderhoud van de gebouwen stijgen. De kerk is 25 jaar oud en het dak is aan vervanging toe. Datzelfde geldt voor de schuifwanden. Door toedoen van de Corona moet er een ventilatieplan komen dat Corona-proof is
5. Het behouden van een duurzame en evenwichtige balans tussen inkomsten en uitgaven.
6. Het behouden van een duurzame en evenwichtige balans tussen vrijwilligers en professionals.

8.4 Beleidsvoornemens

1. Het beleid van de afgelopen jaren zal worden gecontinueerd.
2. Getracht wordt in de begrotingen financiële ruimte vrij te maken om de beleidsvoornemens - zoals die zijn aangegeven in de voorgaande hoofdstukken – te verwezenlijken.
3. In het kerkelijk jaar 2021-2022 in de gemeente bekendmaken, dat gemeentelieden de mogelijkheid hebben “De Hervormde Gemeente De Hoeksteen” testamentair te benoemen bij het toekennen van erfenissen, legaten en schenkingen.
4. De ontvangsten stagneren, de uitgaven stijgen. In het Financieel Beleidsplan 2018-2023 geven de Kerkrentmeesters de ontwikkeling van de inkomsten en uitgaven weer. Er wordt gekeken naar mogelijkheden om meer inkomsten te genereren en te snoeien in de uitgaven.
5. In verband met de aankomende onderhoudskosten (zie 8.3.4) zal er een herfinanciering (met gebruikmaking van de huidige lagere rentepercentages) plaatsvinden.